

נקודות מנחות לתכנון והובלה של קבלת שבת ואירועי התכנסות אחרים בעת הזו - עבור הצוות המוביל

קבלות השבת והמפגשים הקהילתיים מהווים הזדמנות להתכנסות רוחנית הנצרכת במיוחד בעת הזאת. ריכוזנו כאן המלצות המתאימות לבניית אירוע-התכנסות הן בהובלה עצמית-פנים קהילתית, בקהילות האורגניות, והן במפגשים עם מקבצי אוכלוסיות, קבוצות פעילים חברתיים וקהילות שהתפנו מבתיהם.

אנו מקווים שהמלצות אלו יתנו כוחות להעז לפעול, ויסייעו לכם/ן בדיוק אופן הפעולה. שירון "לו יהי" המצורף והנחיות אלו מכוונים לקבלת השבת, אולם שניהם יכולים לשמש לכל אירוע-התכנסות אחרת בעת הזו, כפי הבנתכם/ן.

להלן ההמלצות

- 1. היכרות מוקדמת עם המרחב האנושי של המשתתפים** – אנו ממליצים על הכנה שתכלול בירור אודות מנעד הזהויות המאפיין את הקבוצה, ועיקרי החוויות שעברו בתקופה מאז פרוץ המלחמה. המידע המקדים יאפשר להתכוונן מראש אל הקהל מתוך הרגישות והגמישות הנדרשים. שיחת בירור מקדימה עם נציגי קהל היעד היא בעלת ערך בפני עצמה – גם כדי שיכירו אותנו ואת מה שאנחנו מתכוונים לעשות לפני המפגש.
- 2. תיאום ציפיות פנים צוותי ודיוק הכוונה** – אנו לקראת המפגש עם הלא מוכר. לעתים נפגוש קשב חלקי או דמויות שלא יתחברו לתדר שנביא. במקרה כזה, אנו ממליצים להתחבר לדמות בקהל אליו. חשים חיבור, ולהתמקד ביכולת ההענקה לדמות זו לאורך האירוע. לזכור שאנחנו באים לתת למי שצריך ויכול לקבל, ואפשר להניח שהמתנה הרוחנית שנביא - תפגוש את הלבבות של חלק מהנמענים.
- 3. גמישות מול עמוד שדרה מקצועי** – אמנם אנחנו מתכננים הכי טוב שאפשר, אבל, מכירים בצורך להיות גמישים וקשובים לצרכי קהל היעד. עם זאת – כדאי לזכור שאנחנו אנשי מקצוע ויודעים את העבודה ואנו המובילים את המפגש והקהל בוטח בנו בכך, ולפיכך, להשתדל לא לנוע בהכרח עם כל קול וצורך שעולה מיחידים במעגל תו"כ המפגש.

4. תכנון מהלך הטקסט – אנו ממליצים לדמיין את התהליך התודעתי שרוצים לעבור עם הקהל ובהתאם לשאול מהן הכוונות השונות והתדרים הייחודיים לכל שיר ומתודה ואיך הם מובילים זה לזה ברכות וללא מעברים חדים. מתי יש צורך במילים כדי להנחות את המהלך ומתי לא, מתי לכוון כוונות בדיבור ומתי לא.

5. הצעה למהלך אפשרי המובנה בשירון "לו יהי"

- להתחיל ב"עלייה על גל משותף" עם רצף שירים נעימים ומשמעותיים
- להציג עצמנו בקיצור נמרץ, ולהניח מסגור וכוונות לזמן המשותף
- לברך על עצם ההתכנסות והיחד (הקהילה/קהל המורכב מיחידים) בעזרת "שירת העשבים"
- לייחד "לב שבת" למהלך – רצף שירים ופעולות בו נוגעים רק בשבת
- לרכז יחד את התפילות/כוונות שאנחנו רוצים לכוון עם הקהל בטקסט ושירה
- לסיים בשירי תקווה
- להיפרד ב"שלום עליכם" או עושה שלום – אפשר כשעומדים במעגל (חיבוק?)
- אפשר להזמין את מי שרוצה להישאר לעוד כמה שירים ספורים

6. מקומה של השירה – במיוחד בעת הזו, השירים והניגונים הם החלק הארי של המפגש - אנו ממליצים לתת את הדעת על היערכות ראווה, הן מבחינת מוזיקאים מובילים והן מבחינת מובילי שירה - זהו חלק בלתי נפרד מבניית הצוות המוביל. בהעדר מוסיקאים, אפשר להוביל שירה גם ללא נגינה.

7. מקומו של הדיבור – אנו ממליצים לדבר מעט ומדויק. לומר דברי קישור או הכוונה – במידה ורק אם יש צורך (ובכלל – לברר של מי הצורך בדיבור עכשיו? שלנו או של הקהל?). עדיף לדבר בצורה סיפורית – הקשב האנושי מחפש סיפורים. בעת הזו עוד יותר כשהמילים צרות מלהכיל ובקהל יש תחושות ורגשות מגוונים - יש לתת עוד יותר תשומת לב לדברים שנאמרים. ככלל, אנו ממליצים על לפחות 2 שירים בין דיבור לדיבור.

8. מקומן של ההקראות – אם מקריאים קטע, אנו ממליצים, שיהיה קצר ולא מורכב מדי – כך שתודעת אדם יכולה לאחוז מבלי לאבד קשב. כדאי שלא להרבות במתודת ההקראה.

9. מקומן של מתודות וטקסים – כדאי לתכנן בהתאם לאופיו וצרכיו של ציבור המתכנס. קידוש על יין, ברכת "המוציא" על החלות, הדלקת נרות וכו' - יתאימו לקהלי יעד שלא יקיימו טקסים אלה מאוחר יותר, במרחב הביתי. מתודות אחרות כהזמנה לזמן דמום להתכוונות אישית, הזמנה לאיסוף הודיות אישיות מהקהל - יתאימו לקהלי יעד מעורבים.

10. מקומן של תפילות וכוונות – כמופיע בשירון "לו יהי" - אפשר וכדאי לכוון כוונות ותפילות במהלך קבלת השבת - לשלום ושובם של החטופים והנעדרים, לרפואת הפצועים בגוף ובנפש, לשלום של אנשי כוחות הביטחון, לשיבת הפליטים לבתיהם, לשלום המדינה והעם, לשלום בכלל ועוד כהבנתכם/. התפילות יכולות להיות בנוסחי תפילה מסורתיות

או חדשים, ו/או באמצעות שירים המחזיקים את הכוונה (כפי השיוך המוצע בשירון). אפשר לכוון בעל פה את הכוונה ולשיר את השיר כתפילה עצמה ואפשר גם להקריא נוסח תפילה ואז לשיר שיר הממשיך את הכוונה כנ"ל.

.11 מקומו של שיתוף הקהל – יש מגוון של מתודות לשתף את הקהל וזה טוב ונכון, אך זהו פתח להפתעות וצריך לעשות זאת במחשבה ודיוק ותוך קביעת גבולות מראש והגדרתם למשתתפים, כדי שתוכלו גם לעצור את מתודת השיתוף ולהמשיך הלאה. אם הזמנת הקהל לשיתוף היא בשאלה פתוחה – אפשר להגביל מראש כמות דוברים, ו/או כמות מילים לדובר. אפשר להזמין משתתפים מהקהל לתפקיד מוגדר – הקראה כלשהי למשל. במעגל קטן אפשר גם סבב שמות. אפשר להזמין נגנים להצטרף (אפשר להתחיל בלהזמין לשיר אחד – כדי לבדוק אם זה עובד לנו). בכל מקרה בעת הזו שיתוף הקהל מצריך עוד יותר רגישות ודיוק בהנחיות.

.12 שימוש בשירונים – אנו ממליצים שיהיו שירונים מלווים לטקס, כדי שהמשתתפים יוכלו להשתתף בשירה. כמו כן, אם מקריאים קטעי שירה ותפילות – יש לקהל צורך באחיזה בטקסט בקריאה. בדיוק לשם כך, ערכנו את שירון "לו יהי" המוצע, כולל פורמט פתוח לעריכה שלכם - להוריד ולהוסיף.

.13 תמהיל השירים – אנו ממליצים להתבונן בכלל השירים ולבחון שהמגוון מתאים למגוון הקיים בקהל – שירים עבריים ישנים, שירים עבריים חדשים יותר, שירים מסורתיים בלחני תפוצות שונות ולחנים חדשים. שירי שבת ושירים שאינם שירי שבת, אך עדיין משרתים את המהלך של קבלת השבת.

.14 מרחב ההתכנסות (סטינג) – אנו ממליצים על ישיבה במעגל. אנו ממליצים לא להתייחס למפגש כהופעה אלא כהתכנסות- לטשטש ככל האפשר את המחיצות שבין מובילי המפגש למשתתפים. אם כמות המשתתפים גדולה ממעגל אחד, אפשר להוסיף מעגלים, בתוך ומחוץ למעגל הבסיס. אפשר לקיים את המפגש בחוץ ואפשר בפנים – יש צרכי ביטחון מחייבים ויש יתרונות וחסרונות לכל פורמט. כדאי להתכנס במקום שקט יחסית, בו אין התרחשות מקבילה, של תנועה ורעש. כדאי להתכנס במקום שאיננו גדול מדי לממדי הקהל ויכול לתת תחושת התכנסות. עם זאת, אנו מציעים לקחת בחשבון שגם מי שבוחר שלא להיות בתוך המעגל, אלא בפריפריה של המפגש, עדיין מקבל ערך מההתכנסות.

.15 ילדים – אם יש רצון לאפשר למבוגרים לעבור חוויה משמעותית – אנו ממליצים לפנות אותם ככל האפשר מטיפול בילדים. אפשר להמליץ על הפעלה מקבילה לילדים, במרחב סמוך, או כל רעיון אחר. אם הילדים יחד עם המבוגרים – אפשר להתאים את קבלת השבת גם להם באופן מסוים, מבלי לאבד לגמרי את המיקוד במבוגרים. עם הילדים אולי יסייעו דווקא הטקסים (קידוש, חלה, נרות) ושילוב שירים שהם מכירים מהגן לאורך הטקס. כל

זאת איננו הכרחי ואנו ממליצים לזכור את המבוגרים ואת הצורך שלהם ולהתמקד בו.

16. סיום המפגש – אנו ממליצים להשאיר גמישות בסיום החלק הרשמי של המפגש, לשירה חופשית עם מי שבחר להישאר (אחרי שהודענו על סיום רשמי) ו/או שיחות תודה, חיזוק וחיבוקים שאחרי.

17. הקבוצה המובילה – אנו ממליצים מאוד להקדיש התייחסות לקבוצה המובילה עצמה. החיבור הקבוצתי מאפשר תמיכה ואחיזת ידיים לכל המובילים, ויכולת לקבל תמיכה בזמן אמת בתוך מצב שדורש הרבה חוסן רגשי. לכן – חשוב לשמור על הקבוצה – מגיעים יחד, יוצרים התכוונות משותפת, נפרדים יחד מהקהילה, ויוצרים עיבוד משותף לחוויה שעברנו יחד. זוהי עבודת צוות. יש להקדיש זמן לאיגוד הקבוצה לפני שמגיעים למפגשים עם הקהילות, לשרטוט חלוקת תפקידים דינמית ולסיכום המפגשים יחד כקבוצה. היתרון של הקבוצה הוא לא רק כלפי פנים אלא גם כלפי חוץ – מבהיר שאנחנו "מחזיקים את זה" עבור המשתתפים (למשל, הם לא חייבים לשיר כי יש מספיק אנשים שישירו, וכן הלאה).

בהצלחה בעבודתכם/ן החשובה